

Hepatica (blåveis) generelt portrett

Skrevet av Rita

søndag 12. april 2009 19:39 - Sist oppdatert mandag 13. april 2009 08:33

Hepatica er en planteslekt tilhørende Ranunculaceae-familien (soleiefamilien), og vokser naturlig i Nord-Amerika, sentrale og nordlige Europa og Asia. I norden går de under navnene Blåveis, Blåsymre, Blåsippa og Blå anemone. Hepatica er ikke kresne planter, de vokser både i skygge i skog-områder, og i full sol. Jordsmonnet kan være løvholdig skogsjord, leirjord eller sandjord, ofte kalkrik jord. Plantene trives med jevnt fuktig jord og snødekke om vinteren. De trives ikke med barfrost eller vinterfukt.

Hepatica er hermafroditisk \square tvekjønnet \square og trenger derfor ikke andre individer for å pollineres og sette frø. Når blomsten har blitt bestøvet, kaster den kronbladene etter ett par dager, og bøyer blomsterstengelen ned mot jorden når frøene utvikles. Frøene spres av maur, som fristes av ett saftig/oljerikt og for maur velsmakende vedheng (elaiosom) på frøet (eller nøtten, som det egentlig er). Plantene blir ca. 10cm høye og blomstrer tidlig vår, så snart snøen smelter. For mange er dette vårblomsten over alle vårblomster. Den tidlige blomstringen skyldes at blomsterknoppene dannes på høsten slik at de ligger klar til å springe ut så snart snøen går og temperaturen blir lagelig. Blomsterfargen kan være blå, blåfiolett, rosa eller hvit. Det fins også fylte sorter. På vårparten visner bladene ned, og nye blader vokser fram i løpet av sommeren.

Det er bladformen som har gitt Hepatica navn. Bladene er læraktige, trelappede som den menneskelige lever (gresk: Hepar), og er vintergrønne. De kan ha burgunderfarvet underside. Nye blader/bladanlegg er hårete. I tidligere tider ble bladene anvendt til medisinsk bruk i folkemedisinen, særlig til behandling av lever- og galleblære-sykdommer. Hele planten har vært brukt som urindrivende, astringerende og antibiotisk middel. Planten er giftig.

Det fins forskjellige arter Hepatica:

Hepatica nobilis:

-

Hepatica (blåveis) generelt portrett

Skrevet av Rita

søndag 12. april 2009 19:39 - Sist oppdatert mandag 13. april 2009 08:33

Hepatica nobilis var. pyrenaica: Pyreneene. Kompakt form med sølvfarvede marmoreringer på bladene. Hyppigste blomsterfarve er hvit, men fins også i lys blå og lys rosa. 8-10cm.

- **Hepatica nobilis var. japonica:** Japan. Mindre enn nobilis var nobilis. På grunn av mangeårig arbeid med krysninger fins disse i ett utall fargenyanser både som enkle, halvfylte, fylte og det jeg vil kalle overfylte. Ikke regnet som hardføre i Norge.

- **Hepatica nobilis var. nobilis:** Den vanligste sorten. Vokser i Europa, Balkan og Russland. 9-15cm.

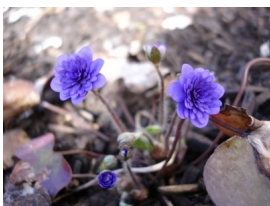
- **Hepatica nobilis var. pubescens:** Japan. Ikke regnet som hardføre i Norge.

- **Hepatica nobilis var. acuta:** Syn: *H. acutiloba*. Nord-Amerika. Bladlappene er spisse. Grønne eller lett marmorerte blader.

- **Hepatica nobilis var. obtusa:** Syn: *H. americana*. Nord-Amerika. Marmorerte blader med avrundete bladlapper. Trives i mer sur jord enn sine slektninger.

Hepatica transsilvanica:

Vokser i Ungarn og Romania. Bladene er femlappede, tannete, og lysere enn på vår hjemlige *H. nobilis*. Plantene vokser gjerne på tørrere steder enn *nobilis*, i bratte skråninger med løvskog. Liker kalk. Sprer seg ved rizomer. Regnes som mer robust enn *nobilis*. Blomsten er større enn på *nobilis*, men fins i de samme fargenyansene, også fylte former.

Formering

Hepatica kan formeres ved deling eller frø.

Når frøene er modne, slippes de ned på jorden under planten. Dersom man ønsker å ta vare på frøene for å så dem, eller til frøbytte, må de på en eller annen måte fanges opp før de forsvinner. Hepaticafrø har kort levetid og må sås ferske. De vil spire følgende vår. Det enkleste er kanskje å la frøene falle til jorden, og så flytte frøplantene etterhvert som de spirer? Skrevet for

[Nor](#)

Hepatica (blåveis) generelt portrett

Skrevet av Rita

søndag 12. april 2009 19:39 - Sist oppdatert mandag 13. april 2009 08:33

[dic Hepatica forum](#),

publisert på hagegal.info med tillatelse fra forfatteren.